

Аника и њена времена на сцени Српског народног позоришта

НОВИ САД: **Ана Ђорђевић** је редитељка која за своје представе ретко узима „готов“ драмски предложак. Она га ствара, исто онолико колико га користи, што јесте блиско савременој позоршној естетици. **Ана Ђорђевић** је позната и као студиозна у свом раду.

У њеним представама исијавају анализе, повезивања и једна нова читања, како се то у позоришту каже. Тако је и са „Аникиним временима“ Иве Андрића, односно представом *Аника и њена времена* (копродукција СНП-а и БЕО АРТ-а), у којој се препознају мотиви познате Андрићеве приповетке, његове читаве прозе, уз низ исконструисаних ситуација, односа и дијалога, драматуршки постављених у оквир оног дела приче када Јакша, син добрунског проте Мелентија, уместо да се преда цркви и наследи породични „занат“, предаје себе Аники и „отвореној кући“, вишеградском борделу, ослобођеном свакодневне рутине.

Од првог тренутка, ситуација је постављена тако да, иако потиснуте у куће, без великог изгледа на друштвени утицај и јавни живот, жене обликују стварност у којој живе мушкарци. Са једне стране је Аника (**Милица Трифуновић**), којој нико не зна зашто се окренула против касабе, потпомогнута неваљалицама, како их Андрић у духу народног језика назива, у овом случају једном, а не две, Саветом (**Јована Мишковић**). Са друге стоји Анђа (**Биљана Кескеновић**), протиница, такође удружена са једном девојком, Јелицом (**Милица Грујичић**). Анђа која у оригиналу, заправо, није Јакшина, него Аникина мајка. Отворени и двоструки обрт - **Ана Ђорђевић** недвосмислено јасно даје до знања да су жене те које воде „политику“, као и то да су Анђа и Аника главне супарнице, отвара савремени поглед на свет, јачање осећаја да су жене и те како битан друштвени фактор, равноправан ако не и јачи пол од мушкараца, позваних за све и свашта, а отвара и питање односа тих истих жена, унутар породице, где мајка традиционално спутава кћерку да буде самостална и независна, као што помаже оцу (мушкарцу) да сина изведе на прави пут - пут моћи (Јакшу, којег игра **Душан Матејић**).

У другом плану, представа на трагу каткад суптилног, каткад отворено критичког језика Иве Андрића, отвара питања заосталости средина које своју (не)срећу граде на, такође, традиционалним, затуцаним односима препуним потлачивања, сујеверја, лицемерја...

Технички, представа је изведена првенствено драмским, психолошко сугестивним драмским глумачким ангажманом, често пуним општих места, повремено и инвентивним прелазима у игри, „одвајањима“ у мизансцену, прекидима сценског реализма. Томе у прилог иде сценографија **Бориса Максимовића**, искривљеност огледала која су померајуће кулисе, наглашеног значења да све што се дешава има своју праву слику, у позоришту, књижевности, уметности. **Марина Сремац** као костимографкиња, још једном показује своју умешност у облачењу - моделирању карактеризације ликова, као ванвремених, присутних и јуче, и данас.

Од упечатљивијих улога, поред женских, већ наведених, **Ненад Пећинар** је као прота Мелентије успео да искочи, тачније ускочи, упадне у гротло мушкараца избезумљених новим, неистраженим и неосвојеним смислом постојања, док је **Милован Филиповић** као већ избезумљени Лале (Аникин брат којег Андрић црта инвалидитетом) поентирао на „вези са ђаволом“, имплицитном односу са својом сестром, али и касабом, у којој није прихваћен, као у приповетци, него избачен, у кућу блуда.

Аника **Милице Трифуновић**, поготово у средишњем делу представе, с обзиром на све речено и приказано у отварању представе, исувише правда своју позицију, што и није мана саме глуме, опуштеног и самопоузданог односа према бићу лика, него драматуршког односа према мистерији коју она треба да крије, показујући све остало. Аника и на почетку и на крају, другим речима, као да би требало да изазива, не да објашњава суштину драме.

Игор Бурић, „Дневник“, 24. октобра 2017.

Извор: <https://www.dnevnik.rs/kultura/scena/anika-i-nena-vremena-na-sceni-srpskog-narodnog-pozorista-23-10-2017>